

PIUS QUINTUS
PAPA CCXXVII.
ANNO DOMINI MDLXVI.

Pius Quintus, Alexandrinus, de Ghisleris, Frater Michael antea dictus, Ordinis S. Dominici, Presbyter Cardinalis tituli S. Mariæ supra Minervam. Creatus septimo Idus Januarii, Coronatus 16. Kal. Feb. 1566. creavit Cardinales 21. Vixit annos VI., menses III., dies XXIII. Obiit Kal. Maii, anno 1572. sepultus fuit in Basilica S. Petri, postea a Sixto Quinto ad sacram Ædem S. Mariæ Majoris in Sacellum ad Præsepe constructum translatus fuit. Vacavit Sedes dies XI.

I.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis Officiales omnes pareant. Et quoscumque pro aliis delictis carceratos, & ad d. Officium Inquisitionis delatos, ad eosdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione suspensa.

Omnes officiales obediant Inquisitoribus generalibus.

Sanctissimus D. N. D. Pius divina providentia Papa Quintus, statuit, decrevit, ac mandavit, ut negocia fidei omnibus & singulis aliis præferantur, cum fides sit substantia, & fundamentum Christianæ Religionis, omnibus & singulis Almæ Urbis, ejusque districtus, Gubernatori, Senatori, Vicario, Camere Apostolicæ Auditori, & quibuscumque aliis Legatis, Vicelegatis,

Gubernatoribus Provinciarum, & terrarum suæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate, & immediate subiectarum, ac eorum Locatenen. officialibus, barisellis, & aliis ministris, necnon aliis locorum Ordinariis, ceterisque magistratibus, & officialibus, ac cujusvis conditionis, & status hominibus, in omnibus & singulis terris, oppidis, & civitatibus, ac in tota Republica Christiana existen. sub excommunicationis lata sententiæ, ac indignationis suæ Sanctitatis, & aliis arbitrio suæ Sanctitatis, & Illustrissimorum & Reverendissimorum Dominorum Cardinalium Inquisitorum generalium imponendis, & exequendis penis, ut eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, ac eorum præceptis, & mandatis in quibuscumque officium S. Inquisitionis concernen. pareant, & obediant.

§.1. Reges vero, Duces, Comites, Barones, & quosvis alios Principes seculares in Dei nomine rogavit, ut eisdem Cardinalibus Inquisitoribus, eorumque officialibus faverent, auxiliumque præberent, & a suis magistratibus subditis auxilium præberi faciant in negotiis ad dictum officium spectant.

Reges & Principes, faverent eisdem.

§.2. Necnon carceratos quoscumque pro quibusvis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquisitionis officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, suspensa aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eosdem Cardinales, & Inquisitionis carceres, ibidemque ad criminis hæresis totaliter cognitionem, & expeditionem retinendos, & postea ad eosdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, sine mora transmittant.

Carcerati pro aliis criminis, si de hæresi inquisantur ad Inquisitores.

II.

Quod beneficia curata in Alma Urbe, ejusque districtu, prævio examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis conferantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

§.1. **C**upientes ut beneficia Ecclesiastica curam animarum habentia; maxime in hac Alma Urbe nostra, quæ totius mundi caput existit, & a qua ceteræ exemplum capere debent, personis dignis, & habilibus, quæ in loco residere, ac curam per se ipsos exercere valeant, juxta sacrorum Canonum decreta, ac examinatis, & ad ea obtinen. idoneis, & habilibus, & per examinatores ad id juxta novissime Cæcumenici Conc. Trid. decreta deputatos, reperiatis, & approbatis, conferantur.

Ut beneficia ecclesiastica curata in Urbe, & ejus districtu idoneis personis conferantur.

§.2. Tenore præsentium statuimus, atque decernimus, quod occurrente vacatione, tam per obitum, quam resignationem, aut alias quomodolibet beneficiorum Ecclesiasticorum curam, ut præfertur, animarum habentibus, in eadem Urbe nostra, ejusque districtu, nulli de eisdem provideatur.

Statuit hic Pontifex quod persona, quibus beneficia curata conferenda sunt, ab ejus Vicario examinentur, & approbentur.

tur, aut illa conferantur, aut ad ea intuantur, eligantur, aut alias quovis modo disponatur de eis, per quosvis Ordinarios collatores, etiam S. R. E. Cardinales, ad quos etiam ratione titularum suorum, collatio, institutio, aut quævis alia dispositio spectat, & pertinet, nisi is, cui provisio, collatio, institutio, electio, aut quælibet alia dispositio in personam illius facien. sit, per dilectum filium nostrum Jacobum tituli S. Mariæ in Cosmedin Presbyterum Cardinalem, de Sabellis nuncupatum, nostrum in dicta Alma Urbe, ejusque districtu Vicarium generalem, prævio examine, per examinatores ad hoc deputatos, idoneus, & habilis repertus, & approbatus fuerit.

Collationesque aliter factæ nulle sint.

§.3. Provisiones, collationes, institutiones, & quævis alia dispositiones aliter factas quibusvis personis, nullas, invalidas, nulliusque roboris, vel momenti, ac nullum titulum, etiam coloratum possiden. eis tribuere, sed beneficia præfata, adhuc, ut præfertur, vacare, & per Nos, vel alios, ad quos illorum collatio spectat, personis dignis, & habilibus conferri, & de eis disponi posse. Non obstantibus provisionibus, collationibus, & institutionibus, electionibus, & aliis dispositionibus factis, & sicque per quoscumque Judices &c. sublata &c. c. judicari debere, irritum quoque &c.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus præmissis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quibuscumque, quibusvis etiam S. R. E. Cardinalibus concessis, & innovatis, ac indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque verborum, & tenorum formis, latissime extendendis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. habent. specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis opportunis, & consuetis.

Papæ subscript.

Placet Motu proprio. M.

III.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Renovatio declarationis Pii PP. IV. qua cavetur, ne Castra, & loca Comitatus Venayssin., locentur infendentur, aut alio quovis titulo a S. R. E. alienentur.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Quam reputamus, & rationi consonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum consequantur effectum.

Comitates Venayssinos multa patiuntur ab Ugonotis.

§.1. Dudum siquidem cum sicut se: rec: Pio Papæ Quarto Prædecessori nostro ex dilectorum filiorum nobilis viri Pauli de Thezani domini in temporalibus, de Metameis, qui etiam condominus in temporalibus Venayssæ & Sancti Desiderii locorum Carpentoracten. Diocesis erat, & Syffridi Guillelmi

Civis Carpentoracten. Legum Doctoris Procuratoris generalis, dilectorum filiorum trium statuum Comitatus nostri Venayssini oratorum ea de causa a præfatis statibus ad ipsum Prædecessorem, Sedemque Apostolicam specialiter transmissorum relatione satis innoverat, dilecti filii nostri Incolæ & abitatores dicti Comitatus nostri tunc Prædecessoris, Sedisque prædictorum Subditi in eo diutino Hæreticorum Ugonottorum nuncupatorum bello, in quo ipsi perfidi homines majorem partem illius patriæ igne, ferroque inhumaniter devastaverant, & ad magnam paupertatem inopiamque redegerant, ultra incendia & sacrilegia Oppidorum, Villarum, Domorum, & sacrarum adium ingens damnum ad extimationem summa sexcentorum millium scutorum auri perpeffi fuerant, ac expensas gravissimas tam in pecunia numerata, quam cibariis, & alimentis ipsius Prædecessoris militibus per eos exhibitis ad summam aliorum Ducentorum Millium scutorum similibus pro sacrosanctæ Fidei, & Sedis, Patriæque defensione libenter subierant, & non solum fortunas suas, sed etiam proprium sanguinem, vitamque illi operi sanctissimo promptissime exposuerant.

Alimenta, ceteraque præbet hæretici Pontificis.

§.2. Idem Prædecessor, cujus iniuncti sibi officii debitum indubitanter exigebat, ut inter omnes suos, & Ecclesiæ Romanæ subditos, illos potissimum uti devotos, piissimosque filios amplexaretur, pro ipsius Ecclesiæ, atque adeo Catholice Fidei, suæque Patriæ defensione clarum virtutis, & fidelitatis suæ specimen exhibentes, non solum opes, & operam Reipublicæ graviter impenderant, sed etiam adversus armatos impie gentis exercitus in acie fortiter dimicantes ultimum vite discrimen intrepidi subierant, & ne tam fidos Ecclesiæ Vassallos unquam ab ejus amplexu, dominioque divelli contingeret, providentiæ suæ ministerio libenter caveret, eisdem Vassallos, ac Subditos, & populum universum dicti Comitatus, qui etiam per eisdem Paulum, & Syffridum oratores suos dicto Prædecessori immortales pro paterna charitate, & sollicitudine, defensionisque illorum per ipsum Prædecessorem benigniter suscepta gratias egerant, dignos esse censens, quos in tot calamitatum, damnorumque perpefforum recompensam aliquibus specialibus favoribus, & gratiis prosequeretur, ipsos tres status eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolvens, & absolutos fore censens, motu proprio, non ad ipsorum trium statuum, vel alicujus pro eis eidem Prædecessori super hoc oblata petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, ex certa scientia sua, sub datum videlicet sexto Kalendas Decembris, Pontificatus sui Anno sexto, tam de Paternis alias Pernes prædictæ Diocesis,

Misce de causis Pius IV. declaravit. hujusmodi Comitatum, ejusque Terras, & Castra nulli esse infeudanda, locanda &c. alioque modo a S. R. E. alienanda cum omnibus clausulis, derogationibus, Decreto irritante &c.

celis, quod cum præteritis mensibus d. Prædeceffor dilecto filio nobili viro Balthasari Rangonio, Marchioni Loniani & Savignani in laborum, & fervitorum Prædeceffori, & Sedi præd. in d. bello strenue impensorum recompensam, ad ejus vitam in feudum uobile, vel alias concessisset, ejus concessionem hujusmodi dudum Apost. auctoritate revocaverat, cassaverat, & annullaverat, quam Insula Valciaci, Malancene, Murmurionis Falconis, Villa de Montillis, Interaquarum, Pontisorgiæ, Caderossæ, Guejranæ, Segureti, Sableti, Menerbiæ, Boviliarum, Lavacarum, Avisani Marnasfi, Abelene Grilhonio, Sanctæ Caciliæ Paludis Gardepariolis, omniaque, & singula alia Oppida, Terræ, & loca Comitatus prædicti, quæ tunc Prædeceffori, Sedi que præfatis immediate suberant, imposterum per ipsum Prædecefforem, vel alium, seu alios Romanos Pontifices Successores suos, distamque Sedem ex quacumque etiam necessaria, & ipsi sedi utilissima causa nullatenus in feudum, vel alio quocumque titulo, etiam ad breve tempus alienari possent, eadem auctoritate perpetuo statuit, & ordinavit, ac statutum, & ordinationem prædicta, literaque desuper conficiendas nullo unquam tempore, quovis quæsito colore, vel ingenio, aut etiam enormis, vel enormissimæ lesionis, seu recompensæ fervitorum, vel obsequiorum Prædeceffori, & Sedi prædictis impensorum hujusmodi, aut alio prætextu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis suæ defectu notari, vel alias quoquo modo impugnari posse, nec sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, derogationibus, limitationibus, vel aliis contrariis dispositionibus similium gratiarum, etiam per Prædecefforem, & Sedem præfatos, vel ejus legatos, ex quavis causa quantumlibet iustissima, etiam consistorialiter pro tempore emanatis comprehendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum statum restituta, & de novo etiam sub data per ipsos tres status eligenda concessa fore, & ad hoc ut præmissa revocari, vel illis derogari, aut aliter præjudicari nequirit, illa, literaque desuper conficiendas vim perpetuæ, & inviolabilis legis, ac validi, & efficacis contractus inter Prædecefforem, ac Sedem prædictas, & Cameram Apostolicam ex una, necnon ipsos tres status partibus ex altera desuper, etiam de fratrum consilio solemniter stipulatis, & hinc inde jurati habere, ipsosque tres status, seu eorum quempiam ad aliquam præmissorum, de quibus etiam dictus Prædeceffor sibi factis constare attestatus, & verificationem aliamve probationem non teneri, sed in his huic suæ attestati in iudicio, & extra standum esse, eamque plenariam ubique fidem facere, sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios etiam S. R. E. Cardinales, atque legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere, ac

quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & literis Apostolicis pro tempore existentibus legato, & vicelegato prædictis, ac aliis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam per eundem Prædecefforem, etiam Motu, & scientia similibus, quacumque consideratione, ac etiam Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione concessis, ac pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad id servanda foret, idem Prædeceffor illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ea vice dumtaxat specialiter, & expresse motu pari derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.3. Ne autem de absolutione, statuto, ordinatione, attestati, decreto, & derogatione præmissis pro eo, quod super illis ipsius Prædecefforis, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hesitari, ipsique tres status illorum frustrentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, statutum, ordinatio, decretum, & derogatio Prædecefforis hujusmodi, perinde a dicta die sexto Kalendas Decembris, suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Prædecefforis literæ, sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur, quodque præfentes literæ, ad probandum plene absolutionem, statutum, Ordinationem, attestati, decretum, & derogationem prædicta ubique sufficientiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.4. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Carpentoraten., & Apten. Episcopis, ac dilecto filio Officiali Arelaten. per Apostolica scripta, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præfentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties, pro parte ipsorum trium statuum, vel alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra, illos statuto, ordinatione, attestati, decreto, & derogatione præfatis, juxta præmissorum continentiam, & tenorem

Sed cum literæ Apostolicæ desuper expeditæ non fuerint, Pius V. præfenti supplet declaratione a die 26. Decembris elapsi vultura.

Deputat exequutores huic Constitutionis.

rem pacifice frui, & gaudere, non permitte eos, vel eorum aliquos desuper, per quoscumque contra præmissa, seu eorum aliquid quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, ac molestatores quoscumque, & rebelles, ac in præmissis non parentes, per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis superioribus habendis servatis processibus, sententiis, censuras, & penas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.5. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædecefforis Nostri, qua cavetur, ne quis, extra suam Civitatem, vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diocesis, ad iudicium evocetur, sine ne Judices a Sede præfata deputati, extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ceterisque supradictis. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, sextodecimo Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

IV.

Præfentandi facultatem ad Ecclesias, & Monasteria, aliaque Beneficia Ecclesiastica Consistorialia, nisi de consensu duarum partium S. R. E. Cardinalium, concedi minime posse decernit.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Pro debito Justitiæ, quam Romanus Pontifex unicuique ministrare tenetur, expedit; ea, quæ Prædecefforibus suis ad commune bonum, felixque regimen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ solemniter scedere facta sunt, idoneis temporibus promulgare, ut inde perspecta facti evidentia, certius ex rebus iudicium desumatur.

§.1. Cum igitur Apostolica Sede per obitum fel. rec. Pauli Papæ Quarti Pastore

Contraria tollit.

Clausula penales. Dat. die 16. Januarii 1566. An.I.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Exordium.

Mortuo Paulo IV. Cardinales nonnulli.

carente, piæ memoriæ Pius etiam Papa Quartus, Prædeceffor Noster, tunc tituli S. Stephani in Cœlio Monte Presbyter Cardinalis in Conclavi, in quo ille ad Summi Apostolatus apicem assumptus fuit, inter alia pacta Capituli distincta, quibus ipse, & reliqui omnes Cardinales, in quorum numerum, tunc eramus, maturo consilio subscriperant, quæque postmodum idem Pius Prædeceffor sic assumptus pure, simpliciter, ac bona fide ad literam observare, & adimplere solemniter voto promiserat, & juraverat; hoc quoque speciale sternerit, nemini unquam concessurum facultatem præfentandi ad Ecclesias Cathedralis, seu Monasteria, aliaque beneficia consistorialia, nisi de consensu duarum partium dictorum Cardinalium, per modum secretum, quidquid secus per ipsum, & alios quoscumque scienter, vel ignoranter contingeret attentari, irritum, & inane decernendo.

§.2. Nos ut statutum, & decretum patriterque votum, promissio, & juramentum hujusmodi amplius innotescant, ac per ea jurium ambiguitates facilius explicentur, etiam præfentibus literis proponenda duximus.

§.3. Volentes, & Apostolica auctoritate decernentes, quod eadem præfentes literæ ad probandum plene in iudicio, & extra illud statutum, & decretum Prædecefforis hujusmodi sufficientiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, quatuordecimo Kal. Februarii, Pontificatus Nostri Anno I.

V.

Bannitos, aliosque Delinquentes ex Regno Neapolitano ad Ecclesiæ Romanæ Statum confugientes, & e contra Subditos Ecclesiæ ad præfatum Regnum declinantes, capiendos, puniendosque fore declarat.

PIUS PAPA QUINTUS
Ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex in Supremo Justitiæ throno divina disponente Clementia constitutus, inter multiplices sollicitudinis curas, quibus assidue premitur, suæ vigilantæ studium circa ea adhibet potissimum, per que statum, ac ditionem Ecclesiasticam facinorosis, ac scelestis hominibus purgatum reddat, subditique sui, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ devoti, & peculiare filii, ceterique omnes Christifideles in eo pro tempore degentes pacifice, & quiete vivere possint.

§.1. Idcirco animadvertentes, quod si malefactores, scelesti Sicarii, aliique diversorum capitalium Criminum rei, tam vassalli, ac subditi nostri, & dictæ Sedis Apostolicæ, quam

Inter cetera conventum fuit, nomini dandam facultatem nominandi ad Beneficia, Ecclesias Cathedralis, & Monasteria consistorialia, nisi de consensu duarum partium Cardinalium.

Idem præfentibus firmat Pius V.

Præfentes literæ plenam faciunt.

Dat. die 18. Januarii 1566. An.I.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Procurium.

Multi nefarii homines nisi refugium aliquod haberent, tot scelesti non perirent.

Pii IV. con-
firmantur li-
tere, quibus
injuritur Sta-
tus Ecclesia-
stici Gubernato-
rius, ne
huiusmodi ma-
lefactores, e
Regno Nea-
politano au-
surgentes, re-
cipiant, &c.

quam Serenissimi Regis Catholici iure Regni Neapolis tutum aliquod refugium non haberent, neque spem aliquam, salvos conductus, fidantias, aut assecutiones ab aliquo consequendi, aut se ipsos in aliquem locum tuto recipiendi, pro ut in praesentiarum (sicut accepimus) habent, tot ac tam immania scelera, & delicta non perpetrarentur, nec tam magna esset sceleratorum hominum multitudo.

§.2. Volentes propterea Nos pro nostri Patris officii munere & dilectus filius Nobilis Vir Perafannus Alcalá Dux ac Prorex, & Locumtenens Generalis suae Catholicae Majestatis in Regno Neapolis opportune providere, ne adeo frequentia delicta tam a nostris, quam dicti Regni hominibus & incolis committantur, ac pro tempore commissa puniantur, debitisque poenis eorum auctores afficiantur, neque spem aliquam iustitiae laqueos effugiendi, aut ad aliquem locum tutum se ipsos recipiendi habeant; inhærentes praecipue literis fel. rec. Pii IV. Praedecessoris nostri sub plumbo alias expeditis sub datum Romae octavo idus Januarii Pontificatus sui anno secundo, & in forma Brevis alias expeditis sub datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die decima Novembris millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Pontificatus sui anno quinto per has nostras in forma Brevis literas specialius, & enixius auctoritate Apostolica prohibemus omnibus, & singulis nostris, & Apostolicae Sedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis quocumque nomine nuncupatis officialibus, & pro tempore existenti Gubernatori Civitatis nostrae Beneventanae, ne ab eis, vel eorum aliquo post hac in Civitatibus, Terris, & locis nostris, & dictae Sedis Apostolicae aliqui haeretici, rebelles, sacrilegi, falsarii, Monetarii, Raptores, pacis violatores, Latrones, Assassini, aut Homicidae a Regno Neapolitano banniti, & exules modo aliquo tacite vel expresse recipiantur, assecurentur, vel tuti fiant.

Sed caventur
& ad petitionem
Proregis
Neap. eial
que Officialium
detineantur,
eisque
tradantur.

§.3. Quinimo si talia, ut praemittitur, crimina in dicto Regno Neapolis, & illius locis, & Terris patrant ad nostra, & dictae Sedis Apostolicae loca, & praesertim ad dictam Civitatem nostram Beneventi, & ejus Comitatum pervenire contigerit aut ibi eos reperiri ab eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis officialibus & Ministris nostris, & ejusdem Sedis capi, detineri, & carceribus mancipari volumus, & mandamus, ac eisdem Proregi, vel Officialibus, & Ministris, seu ad omnem ipsius, vel eorumdem Ministrorum suorum requisitionem captivos factos, libere & simpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti, quicumque illi fuerint, aut qualitercumque graduati, Nobiles vel Barones, mandantes eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus quocumque nomine nuncupatis, ut si quas fidantias, salvos conductos, aut securitates haecenus fecerint, illos, & illas revocent, &

annullent, prout Nos praesentium tenore, quas post decimam a die publicationis eorumdem diem suum effectum fortiri volumus, revocamus, & annullamus, nulliusque effectus, roboris, vel momenti esse volumus, & mandamus.

§.4. Decernentes insuper quod si contigerit aliquem ex terris, & locis nostris & Apostolicae Sedis oriundum, vel incolam in praefato Regno Neapolis vel illius terris, & locis delictum aliquod committere, illum ab Officialibus & Ministris nostris puniri & plesti posse, non secus ac si delictum ipsum in nostris, & ejusdem Romanae Ecclesiae Terris & locis immediate subiectis commississet.

§.5. Et ne talia patrant crimina Iustitiae laqueos effugere possint, volumus, & decernimus, quod Officiales, & Ministri ejusdem Proregis criminosos, & delinquentes praefatos, ut praefertur, bannitos, & exules insequentes, & perquirentes intra fines, & Territorium Status nostri Ecclesiastici per spatium decem Milliarium in Villis, casalibus, & Terris, quae tamen muris circumdatae non sint & aliis locis campestribus, non tamen Civitatibus insequi, querere, capere, & captivos captos secum ducere libere, & secure valeant.

§.6. Mandantes propterea omnibus, & singulis Magistratibus, Officialibus, ac populis, & particularibus personis Nobis & dictae Ecclesiae subiectis ut Ministris, & Officialibus ipsius Proregis circa praemissa exequenda omnem favorem, & auxilium praebent.

§.7. Haec autem omnia eo libentius fecimus, & decrevimus, quia idem Prorex per suas literas Nobis per dilectum filium Ferdinandum de Torres Secretarium nostrum de numero participantium, & cui ipsius Regni negotiorum specialis cura imminet, significari fecit cuncta superius expressa, viceversa in dicto Regno a suis Ministris, & Officialibus pariter observari statuet, & decernet.

§.8. Quae cum statuta, & decreta fuerint, haec illa inviolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis, ut praefertur, Officialibus, & Ministris nostris observari volumus, & mandamus sub nostrae indignationis poena. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus Civitatum, locorum, privilegiisque, indultis, ac literis Apostolicis quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Februarii 1566, Pontificatus nostri Anno primo.

Si quis subditus S.R.E. delicta patravertit in Regno Neapolitano, puniatur penitendo ac ea commiserit in Regno Ecclesiastico.

Pro Rex Officialibus ejusdem Status debet permittere, ut huiusmodi facinorosos insequatur in locis campestribus.

Eisdem Officialibus injungitur, ut Pro Regi auxilium praestet in hanc rem executione.

Eadem promittit Pro Rex.

Haec autem omnia exequenda sunt quibuscumque in contrarium non obstantibus.

Dat. die 1. Februarii 1566 An.I.

Medi-

VI.

Medici, quae servare debeant, in curatio-
ne Infirmorum.

Et insuper recordare quod omnes Medici professionem Fidei facere debent, antequam promoveantur, ut sup. in Pii IV. Const. CII. fol. 201. In sacrosancta.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Supra gregem Dominicum nostrae vigilantia divinitus creditum, vigilis speculatoris, prout Nobis desuper conceditur, exercentes officium, ad ea, per quae animarum salutem cum divini nominis gloria consili valeat, libenter intendimus, ut Christiani fideles post baptismum in peccata lapsi, per Sacramentum Poenitentiae Deo reconciliantur.

Innocent. III. iussit Medicis ut infirmis suades, quod vocent Medicum animarum.

§.1. Sane cum infirmitas corporalis nonnumquam ex peccato proveniat, dicente Domino languido, quem sanaverat, Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat, ac propterea provide fel. rec. Innocentius Tertius Praedecessor noster Medicis praecerit, ut cum eos ad agrotos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, ut animatum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema aegritudine constituti suadet, in disperationis articulum incidant.

Hic Pontifex innovat hanc iustionem.

§.2. Nos igitur volentes hoc tam salutare praecipuum nulla temporis praescriptio, ne aboleri, sed semper observari, Constitutionem praefatam auctoritate Apostolica tenore praesentium innovamus.

Et prohibet Medicis ultra sex dies infirmos non confidat curare.

§.3. Et haec nostra in perpetuum valitura Constitutione, statuumus, & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto jacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo Confessori omnia peccata sua juxta ritum S.R.E. constentur, neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo Confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientiam oneramus, concesserit, & eis per fidem confessoris in scriptis factam confiteri, quod infirmi, ut praemittitur, peccata sua confessi fuerint.

Jubet conjunctis, domesticis & Parochis, confessionem eis suadere.

§.4. Conjunctos vero, ac omnes familiares, & domesticos infirmi in Domino rogamus, & monemus, ut de infirmitate Parochum certiores faciant, ac tam Parochus quam conjuncti, & familiares praefati infirmum ad confessionem peccatorum suadeant, & inducant.

Medici contravenientes coarcentur.

§.5. Quod si qui Medicorum praemissa non observaverint, ultra poenas in d. Constitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu medicinae, quo insigniti erant, omnino priventur, & a Collegio seu Universitate Medicorum ejiciantur, ac poena etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorum, ubi deliquerint, multentur.

§.6. Et ut haec omnia inviolabiliter observentur, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

serventur, volumus, & eadem auctoritate praecipimus, & mandamus, ut nullus posthac ubique locorum in medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quovis Collegio, & Universitate concedatur, nisi omnia in praesenti nostra Constitutione contenta, medio eorum juramento coram Notario publico, & testibus observare in eorum manibus, vel Ordinarii juraverint, & de huiusmodi juramento in privilegio, seu licentia medendi specialis mentio fiat. Quod si Collegia, & Universitates praefatae non recepto a promovendis juramento huiusmodi, eisdem ad gradum praedictum promoverint, aut eisdem medendi licentiam praestiterint, poenam privationis facultatis alios ulterius doctorandi incurrant.

§.7. Mandantes in virtute sanctae obedientiae omnibus, & singulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Dioecibus propriis praesentes nostras literas publicari faciant, ac juramentum praedictum a Medicis jam promotis, seu licentiam medendi habentibus, omnibus juris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in Civitatibus, & Dioecibus praedictis admittant, nisi eis confiteri eisdem juramentum huiusmodi praestitisse, & contumaces, & jurare, ac juramentum huiusmodi jam praestitum exhibere recusantes, gradu Medicinae, & omnibus privilegiis eisdem Medicis, tam conjunctum quam divisum, eis, & eorum cuilibet concessis per quosvis etiam Romanos Pontifices privent, ac ab ingressu Ecclesiae arceant, donec resipuerint.

§.8. Non obstantibus praemissis, privilegiis, indultis, literis Apostolicis, quibusvis personis Collegio, & Universitati, sub quibusvis verborum formis, & tenoribus concessis, quae omnia, quoad effectum validitatis Constitutionis nostrae tantum, revocamus, cassamus, & annullamus, & omnes Principes saeculares ac alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiae Jesu Christi eisdem in remissionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in praemissis omnibus, eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum favorem, & auxilium praestent, ac contrafacientes poenis etiam temporalibus afficiant.

§.9. Volumus autem, quod praesentes literae in Cancellaria, & acie Campi Florae publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur.

§.10. Et quia difficile foret praesentes ad singula quaeque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, quae praesentibus adhibetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscat., die 3. Martii 1566, Pont. nostri An. I. Jubi.

Ordinarii exigant idem juramentum a Medicis jam promotis, vel licentiam medendi habentibus, & jurare retinentes coarcentur.

Clausula de rogatoria.

Iussu publicandi.

Fides transumptorum.

Dat. P. An. I. 3. Martii.

Ex edit. Ty-
pis R. C. Ager
Baldum.

Jubilaeum pro Unione Christianorum, & defensione Reipublicae Christianae contra infideles.

PIUS PAPA QUINTUS

Universis Christianis presentes literas inspecturis salutem. & Apostolicam benedictionem.

Peccata Christianorum peccata recedunt Exercitium Turcarum.

Um gravissima, & asperissima tempora populi Christiani, in qua Pontificatus noster incidit, consideramus, perturbatur intimo dolore cor nostrum, & summo moerore conficitur, tum ex damnis, calamitatibusque praesentibus, tum ex magnitudine periculorum instantium. Namque & in multis Provinciis, propter haereses introductas, non sine miserabili animarum pernicie Christiani Populi unitas, concordiaque dirempta est, & dum reliqua nationes catholicam fidem verbo quidem profiterentur, factis autem, & moribus nequaquam tali professioni congruentibus Deum graviter offendunt, aucta est mirum in modum impiorum hostium potentia, & adeo crevit, ut jam Christianae Reipublicae salus in extremum discrimen adducta sit. Quotidie enim ad Nos & literas, & Nuncii afferuntur de classibus, de copiis, & pedestribus, & equestribus, de reliquis rebus ad bellorum, & terrestrium, & maritimorum usus necessariis, quas potentissimus, & immanissimus Turcarum Tyrannus, incredibili studio, diligentia, ac sumptu comparat, ad bellum terra, marique Christiano Populo primo quoque tempore inferendum, & Christianorum non religionem modo, sed etiam nomen penitus, si posset, abolendum, atque delendum.

Huic se opponere parant Pius.

§.1. Huic tantae, tanquam horribili, quae impendet, tempestati occurrere, & pro commisso Nobis officio pastoralis, salutis populi Christiani consulere cupimus, pro qua etiam sanguinem, & vitam ipsam libentissime profunderere parati essemus. Sed ut propter iniquitates, & peccata irae divinae merito eximenda est ultio, ita si Populus Christianus sese ad Deum converterit, & poenitentiam egerit, sperandum est, Deum, ut est benignus, & misericors, & praestabilis super malitia, nec vult peccatorum mortem, sed ut convertantur, & vivant, quique ipse nos invitat, dicens, convertimini ad me, & ego convertar ad vos, suis fidelibus auxilio futurum, nec passurum hereditatem suam ab infidelibus occupari. Et si enim vires hostium maxime sunt, tamen major est, qui in nobis est, quam qui contra nos, potensque est Dominus tam in paucis salvare, quam in multis.

Christifideles hortatur ad poenitentiam.

§.2. Quo circa ex parte Omnipotentis Dei, & per viscera misericordiae illius omnes, & singulos utriusque sexus Christianifideles hortamur, & monemus, ut hoc acceptabili tempore ad Dominum, & Re-

demptorem nostrum humili corde converti, conscientiam suam diligentia studeant examinatione discutere, & orationibus, atque eleemosynarum erogationibus vacare, juxta ipsorum conscientiam, sive Sacerdotum, quibus peccata sua confitebuntur, salutare consilium.

§.3. Ut vero eo libentius faciant dignos poenitentiae fructus, quo talium operum majorem sunt fructum, & praemium percepturi, Nos de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum eius Apostolorum Petri, ac Pauli auctoritate confisi, & pro illa, quam Nobis, licet insufficientibus meritis, Deus dedit ligandi, ac solvendi, & thesaurus Ecclesiae aperiendi potestate, omnibus, & singulis utriusque sexus Christianifidelibus, qui hoc quadragesimalis Jejunii tempore, postquam harum literarum notitiam habuerint, in sequentis hebdomadae quarta, & sexta feria, ac sabbato, pro defensione Reipublicae Christianae contra hostes, & pro unione Christianifidelium pias ad Deum preces effuderint, ac pro sua devotionis affectu eleemosynas erogaverint, sacramque Eucharistiam postea die Dominico devote susceperint. Post diem vero sacratissimum Resurrectionis Dominicae, si prius harum literarum notitiam non habuerint, & post ipsas literas promulgatas, in sequentibus hebdomadae quarta itidem, & sexta feria, ac sabbato jejunaverint, & orando, ut praefertur, factam communionem die Dominico proximo perceperint, plenissimam peccatorum suorum indulgentiam, quae Christianifidelibus Ecclesiae almae Urbis, & extra Urbem ad id deputatas anno Jubilei visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur.

Indulgentiam concedit illis, qui opera pia hic statuta fecerint.

§.4. Dantes eis potestatem, eligendi quem voluerint, Confessorem cujusvis ordinis regularem, sive secularem presbyterum, qui confessione eorum audita, ipsos a quibusvis peccatis, quamvis gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicae reservatis, & in Bulla, quae in die Coenae Domini legi consuevit, contentis, & a censuris, in quas inciderint, injuncta eis pro modo culpa poenitentia salutari, absolvere, & quavis vota ab eis emissa (votis duntaxat castitatis, & religionis exceptis) in alia pietatis opera commutare possit.

Facultates nullas Confessarii concedit.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantibus derogat.

§.6. Cupientes autem has literas primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, mandamus universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, & Archiepiscopis, ut cum primum poterint, eas & promulgent ipsi in Civitatibus suis, & a Suffraganeis suis promulgandas curent. Ipsi vero Episcopis, ut statim ipsi quoque per Parochos suae cujusque eorum Civitatis, atque Dioecesis eas faciant publicari.

Harum literarum publicatio per Praefatos Ecclesiarum facienda.

§.7. Id vero quo facilius fieri possit, transumptis ipsarum literarum manu alicujus publici Notarii scriptis, subscriptisque, vel in hac alma Urbe, aut alibi impressis, & sigillo,

Transumptis fidem addit.

Dat. die 9. Martii 1566. An.I.

gillo, ac subscriptione munitis persona in dignitate Ecclesiastica constituta fidem sine ulla dubitatione haberi volumus, atque decernimus, praesentibus post primam vicem minime valituris.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 9. Martii 1566. Pont. Nostri Anno I.

Ant. Florellus Lavellinus.

VIII.

Revocatio privilegii quibuscumque concessi, celebrandi Missas vespertino tempore.

Consonat Concilium Trident. quo disponitur missas debitis horis celebrari in cap. Quarta Sess. 22. Quo vero ad celebrationem Missarum ritu Graeco, & Latino, habes hic infra in Const. XX. Providentia.

Revocatio facultatis celebrandi Missas tempore vespertino.

§.1. Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dominus Pius divina providentia Papa Quintus. Ad cujus notitiam pervenit, quod nonnulli Cathedralium, etiam forsitan Metropolitanarum, Collegiarum, & aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum saecularium, & diversorum Ordinum, ac Militiarum regularium Praelati, Capitula, Clerici, Fratres, alique superiores, & personae, antiquum Sanctae Romanae Ecclesiae, ritum in statutis Missarum celebrandarum temporibus praevertentes: diversas licentias & facultates, Missas, quae media nocte, & seu in aurota Nativitatis, ac de mane, Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, & forsitan aliarum festivitatum juxta praedictum ritum celebrari consueverant, de sero etiam forsitan circa Solis occasum vigiliae festivitatum eardem in suis Ecclesiis, & Capellis celebrandi, seu celebrari faciendi, ab Apostolica Sede, velejus Legatis, ac etiam majori Poenitentiaro pro tempore existente variis praetextibus impetraverunt, illisque jam pridem utuntur. Hoc ab antiquo Catholicae Ecclesiae instituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare considerans, ac propterea hunc abusum ab Ecclesia Dei submovere volens, omnes ac singulas licentias, & facultates hujusmodi haecenus, etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis causis quomodolibet concessas, ac Apostolicas, & alias literas desuper concessas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habens, Apostolica auctoritate, ex certa scientia revocavit, ac omnino cassavit, & annullavit.

Prohibitio sic de cetero celebrandi.

§.2. Hac praesenti perpetuo valitura Constitutione quibusvis Praelatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliisque superioribus, & personis eorumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis suae, ac Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

perpetuae suspensionis a divinis poena distri-ctius inhibens, ne deinceps Missas vespertino tempore, hujusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis praetextu celebrare, vel celebrari facere praesumant, ac mandans locorum Ordinariis, ut eandem praesentem Constitutionem sub praedictis, & aliis sibi benevisis poenis per quoscumque Praelatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas hujusmodi inviolabiliter observari faciant, contraditores quoslibet auctoritate Apostolica compescendo.

§.3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum locorum praedictorum, etiam jramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indul-tis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, domibus & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, ac Ordinibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus ipsa Sanctitas sua illorum tenores pro expressis habens, specialiter, & expresse derogavit, illaque quoad praemissa, cassavit penitus, & annullavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio ceterariorum.

§.4. Decernens praesentes, earumque copias per aliquem ex suis cursoribus in Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Lateranen., ac Cancellariae Apostolicae valvis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac si illis personaliter intimata fuissent.

Forma & effectus publicandi.

Placet, & ita mandamus. M. Anno a Nativitate Domini 1566. indictione 9. die vero 29. mensis Martii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papae V. anno primo, superscripta litera, lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis superscriptis, ut motus est, per me Bernardinum Andream Aposolicum Cursorem.

Papae subser. Publicatio die 29. Martii Pont. An.I.

Scipio de Octavianis Mag. Curs.

IX.

Ordinationes circa observantiam divini cultus in Ecclesiis, & venerationem Festivitatum, necnon & contra Simoniacos, Blasphematores, Sodomitas, & Concubinariorum.

Quoad primam partem hujus Const. habes etiam Conc. Trident. Sess. 22. in cap. 1. post Canones, & Sess. 25. post primum Decretum. Contra vero Simoniacos vide Constit. V. Jul. II. Cum tam T. III. P. III. fol. 263. Contra Blasphematores vide Constit. VIII. Leon. X. Superne Ibidem fol. 395. & Constit. XXXI. Jul. III. In multis T. IV. Par. I. fol. 308. Contra Sodomitas autem vide eandem Bullam Leon. X. Et contra Concubinariorum attende d. Const. Leon. X. & Concilium Trid. Sess. 25. cap. 14.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Um primum Apostolatus officium divina Nobis dispositione commissum suscepimus, statim omnem curam, & cogitationem nostram in Dominici gregis fidei nostrae crediti salute desiximus, & Christianos fideles Deo juvante, ita dirigere statuimus, ut a vitiiis, & peccatis abstinere, iter, quod ad vitam eternam ducit, insistant.

§. 1. Cum autem ad omnia, quae divinae majestati aliquo modo possent offendere movenda, mentis nostrae aciem intenderimus, ea primum, & sine mora emendare decrevimus, quae Deo praeter cetera displicere, & iram ejus provocare, cum divinae docent scripturae, tum gravissima exempla declarant, nempe divini cultus neglectum, simoniae labem, blasphemiae crimen, & libidinis naturae contrariae vitium execrandum, propter quae populi, & nationes, bellorum, famis, & pestilentiae calamitatibus, iusta Dei ultione saepe plectuntur. Et si autem contra eos, qui tam gravia crimina admiserint, multa a Praedecessoribus nostris, Constitutiones editae fuerunt, tamen quia parum est leges edere, nisi sint, qui eas debitis temporibus exequantur.

§. 2. Idcirco ne qui forsitan ex tolerantia sperare impunitatem audeant; scientes plebrosque poenarum gravitate magis, quam Dei timore arceri solere a voluntate peccandi, omnes & singulas sententias, censuras, & poenas contra eos, qui talia deliquerint, latic confirmamus, & Apostolica auctoritate innovamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemusque eos, qui talia perpetrare veriti non fuerint, non solum subituros eas poenas, quae sacris sunt Canonibus constitutae, sed eas etiam, quas leges civiles committantur, & nostri quoque arbitrii discretio pro personarum qualitate constituet.

§. 3. Mandantes Civitatum, & locorum Status nostri Ecclesiastici pro tempore

Mandatum exequendi hac Constitutionem.

Innovatio antiquarum poenarum contra inobedientes huic Constitutioni.

Causa hujus Constitutionis.

Exordium.

Ordinariis, & Gubernatoribus: illis quidem sub poena suspensionis a divinis, his excommunicationis latae sententiae, ut quos debitum Deo cultum in Ecclesiis non tribuere, aliisque nefandis criminibus pollutos esse compererint, comprehendi curent poenis afficiendos competentibus. Scituris, etiam ipsis iudicibus, quod si post hanc nostram Constitutionem in castigandis hujusmodi delictis negligentis fuerint, primum quidem Dei Omnipotentis Iudicio obnoxii erunt, deinde nostram quoque incurrent indignationem. Ut autem poenarum certitudo cunctis facilius innotescat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra hujusmodi criminum reos a jure statutis in suo robore manentibus.

§. 4. Ut igitur Deo Optimo Maximo, Gloriosa Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorii X. Praedecessoris nostri Constitutionem innovantes, ac statuta in Tridentino Concilio observari volentes, statuimus, & ordinamus, ut ad Ecclesias sit humilis, & devotus ingressus, quieta conversatio, devotis orationibus insistant, & omnes genibus flexis Sanctissimum Sacramentum adorent, ad nomen Jesu Christi Domini nostri cum exhibitione reverentiae caput inclinent, nullus in distis Ecclesiis seditionem faciat, tumultum excitet, clamores moveat, impetumve committat, cessent vana, foeda, & profana colloquia, risus immoderati, & strepitus omnes iudiciorum, & alia quaecumque, quae divinum officium perturbare possint. Nullus intra Ecclesias deambulare audeat, sive praesumat, dum celebrantur sacra Missarum Mysteria, & alia divina officia. Qui vero praedicta petulanti animo contempserint, praeter divinae ultionis acrimoniam, nostri quoque arbitrii poenas incurrent, quae omnia locorum quoque Ordinarii in suis Ecclesiis faciant observari. Quicumque vero in Ecclesiis, dum ibi sacrificium Missae, & divina celebrantur officia, aut verbum Dei praedicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad sanctissimum Sacramentum irreverenter sedere, aut aliquid, quod scandalum generet, aut divina perturbet officia, facere praesumpserit, poena vigintiquinque ducatorum incurret, praeter alias arbitrio nostro imponendas, & moderandas poenas, & qui non habebit in aere, luet in corpore, aut exilio multabitur. Qui vero in Ecclesiis cum mulieribus impudicis, sive etiam honestis colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum poenam incurrat: & carceris per mensum. Qui in Ecclesiis, ut supra, obscenis & inhonestis verbis, aut signis usus fuerit, aut alia foeda colloquia cum personis quibuscumque habuerit, decem aureorum poena multetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus praeterea omnibus, & singulis Cathedralium, Collegiarum, & Parochialium Ecclesiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacerdotibus, Officiariis, & aliis ipsarum custodibus, quatenus praefatos omnes in Ecclesiis delinquentes admo-

Divini cultus observantia in Ecclesiis ab omnibus tenentur, & contravenientes poenis hic descriptis afficiantur. Ad hoc vide Concil. Trid. Sess. 22. primum Decretum post Canones.

neant, & ut in eis vetita fieri non permittant, vel saltem ipsis Ordinariis, vel Officialibus nostris puniendos deferant, quod si facere neglexerint, poenam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes in Ecclesiis elemosynas petentes non permittantur, dum divina celebrantur officia.

§. 5. Pauperes quoque mendicantes, seu elemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, praedicationum, aliorumque divinarum officiorum ire non sinant, sed eos ad valvas Ecclesiarum stare faciant, sub poena duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, nisi eos eiici curaverint, & Parochis dimidii aurei. Religiosis, etiam claustralibus, sive regularibus praecipimus in virtute sanctae obedientiae ut in Ecclesiis suis deputent aliquem, qui tales eiiciat, & si negligentis fuerint, gravissime ab Ordinario corripiantur, quod si illi parere recusaverint, gravissimas poenas incurrent, & pro qualitate personarum, etiam corporaliter punientur arbitrio nostro, sive superiorum.

Cadaverum capsa in Ecclesiis super terram existeret amoveatur.

§. 6. Et ut in Ecclesiis nihil indecens relinquantur, iidem provideant, ut capsae omnes, & deposita, seu alia cadaverum conditoria super terram existentia omnino amoveantur, prout alias statutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur.

Festaque omnes venerentur. Ad hoc habet Concil. Trid. Sess. 25. post princip.

§. 7. Cum vero dierum festorum observatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege divina praecipitur, cupientes abusus pravorum, qui ex eorum inobservantia invaluerunt, omnino corrigere, & antiquorum Canonum statuta renovantes, mandamus, ut omnes dies Dominici, & praecipue in honorem Dei, Beatae Mariae Virginis, Sanctorum Apostolorum feriat, cum omni veneratione observentur, & omnes in diebus praefatis Ecclesias frequentent, divinis Officiis devote intendant, ab omni illicito, & servili opere abstineant, mercatus non fiant, profanae negotiationes, & iudiciorum strepitus conquiescant. Qui vero in diebus praefatis opus aliquod illicitum fecisse deprehensus fuerit, praeter divinam ultionem, & amissionem animalium, quibus ad vesturam utetur, etiam graves poenas incurret arbitrio nostro, seu Vicarii nostri in Urbe. In aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum Magistratum, ita ut praeventioni locus sit. Quibus omnibus districte praecipimus, ut haec diligenter observari procurent, illas etiam festivitates, quae juxta consuetudinem locorum solemniter celebrari consueverunt, juxta laudabilem consuetudinem debita cum reverentia observari faciant, sub poenis arbitrio ipsorum imponendis, & moderandis.

Simoniacorum poena.

§. 8. Et ut Simoniacae pravitate, & laebes prorsus aboleatur, Constitutiones Antecessorum nostrorum contra Simoniacos editas, & praesertim Pauli II. inviolabiliter observari mandamus, & delinquentes tam in sacrorum Ordinum receptione, quam in beneficiorum assecutione, statutis, etiam inferius poenis nostra auctoritate affici volumus. Quicumque igitur detestabile crimen Simoniacae pravitate commississe convictus

fuerit in consequendis ordinibus, eo ipso sit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Ecclesiasticas Simoniacae acquisiverit, illis sit ipso jure privatus, & in futurum inhabilis ad eas & quascumque alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Ecclesiasticum Simoniacae adeptus fuerit, illis similiter sit ipso jure privatus, & ad fructum omnium, quos perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuo sit inhabilis ad ea, & quaecumque alia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commisisse convictus fuerit, praeter supradictas poenas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Ecclesiasticis degradatus a fidelium consortio eiiciatur. Qui vero ordines, & beneficia Simoniacae contulerint, poenis a jure statutis puniantur, cujuscumque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam si Episcopi, Archiepiscopi, vel majores fuerint.

Simoniacae sacramentalis severissimo puniatur juxta statuta Concilii Tridentini de quibus in rub.

§. 9. Caveant praeterea quicumque, nec in Sacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin gravissime puniantur per locorum Ordinarios, qui hujusmodi criminis reos cum maxima severitate coercere procurent, juxta Concilii Tridentini statuta.

Blasphemantium poena.

§. 10. Ad abolendum vero nefarium, & execrabile blasphemiae scelus, quod in antiqua lege Deo morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum est, nunc autem propter nimiam Judicium in puniendo segnitiam, vel potius desuetudinem, supra modum invaluit, Leonis X. Praedecessoris Nostri in novissimo Lateranensi Concilio statuta innovantes, decernimus, ut quicumque laicus Deum, & Dominum nostrum Jesum Christum, vel Gloriosam Virginem Mariam ejus genitricem expresse blasphemaverit, pro prima vice poenam 25. ducatorum incurrat, pro secunda poena duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos solvet, & ignominia notatus exilio multabitur. Qui vero plebeius fuerit nec erit solvendo, pro prima vice manibus post tergum ligatis ante fores Ecclesiae constituetur per diem integrum, pro secunda suscipietur per Urbem, pro tertia lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicumque clericus in hoc blasphemiae crimen incurrit, pro prima vice fructibus unius anni omnium, & quorumcumque beneficiorum suorum, pro secunda beneficiis ipsis privetur, & in exilium mittatur. Quod si clericus nullum obtinuerit beneficium, poena pecuniaria, vel corporali pro prima vice puniatur, pro secunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos sanctos blasphemaverit, pro qualitate blasphemiae, atque personae arbitrio Iudicis puniatur.

Sodomitarum poena.

§. 11. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios dissidentiae, perpetraverit, Curiae seculari puniendus tradatur, & si clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus simili poena subiciatur.

§. 12. Mo-